

Instytut Pileckiego opublikował „Listę Ładosia” – ponad 3 tysiące Żydów z „paszportami życia”

„Lista Ładosia” zawiera listę 3 262 Żydów, którzy otrzymali tak zwane „paszporty życia”. Były to sfałszowane dokumenty z Paragwaju, Hondurasu, Haiti czy Peru. Miały pomóc ocalić osoby, które były w ich posiadaniu przed zesłaniem do niemieckich obozów śmierci. Została opublikowana po dwuletnich badaniach prowadzonych przez Instytut Pileckiego we współpracy z Żydowskim Instytutem Historycznym, Państwowym Muzeum Auschwitz-Birkenau i Instytutem Pamięci Narodowej.

Jak podaje Instytut Pileckiego, 24-45% osób posiadających sfałszowany paszport przeżyło Holocaust.

– Znamy 3 262 nazwiska. Z tej grupy na pewno ocalały dzięki paszportom 796 osoby, natomiast 957 na pewno nie udało się przeżyć wojny. Losy pozostałych są nam nieznane, mimo wnikliwych poszukiwań w wielu bazach danych. Z pewnością liczba uratowanych jest znacznie większa. Szacujemy, że grupa Ładosia przyczyniła się do ocalenia 2 – 3 tys. Żydów – powiedział dr Jakub Kumoch, redaktor naukowy publikacji.

Nazwa „Lista Ładosia” pochodzi od nazwiska polskiego posła pełniącego misję w Szwajcarii w latach 1940-1945 - Aleksandra Ładosia. Jego grupa ratowała Żydów z różnych krajów europejskich, ale większość dokumentów została wystawiona osobom z Polski, Holandii i Niemiec. Podjęli próbę ocalenia od 8 do 10 tysięcy Żydów.

Jak informuje Instytut Pileckiego, na liście można znaleźć nazwiska znanych uczestników powstania w getcie czy przedstawicieli oporu żydowskiego ze Słowacji, Francji i Włoch. Ponadto jedną z osób na liście jest Adam Daniel Rotfeld – w 2005 roku polski minister spraw zagranicznych

– Publikacja przez Instytut Pileckiego „Listy Ładosia” stanowi przypomnienie Polaków i Żydów, którzy działając w oparciu o polskie poselstwo w Bernie, zdali – także jako świetni organizatorzy – egzamin z bycia człowiekiem w nieludzkich czasach. Jest równocześnie zmierzeniem się z trudnym zadaniem naukowej weryfikacji listy Żydów, którzy dzięki grupie Ładosia zyskali szansę przeżycia – prof. Piotr Madajczyk, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk.

„Listę Ładosia” przygotował czteroosobowy zespół: Jakub Kumoch (redaktor naukowy), Monika Maniewska, Jędrzej Uszyński i Bartłomiej Zygmunt.

– Piętnaście lat temu po raz pierwszy usłyszałem o paszportach południowoamerykańskich, które w czasie wojny miały trafiać do Bielska ze Szwajcarii, żeby ratować życie rodzinom żydowskim.

Zadawałem sobie wtedy wiele pytań. Jak przebiegało fałszowanie paszportów? Kto je załatwiał? Szczęśliwie Instytut Pileckiego dał możliwość grupie badaczy, do której także zostałem zaproszony, na zweryfikowanie dotychczas zgromadzonych informacji i przeprowadzenie nowych kwerend archiwalnych – dr Jacek Proszyk.

Więcej informacji na stronie Instytutu Pileckiego